

נוסח
מאושר
אשר-ג"י

مجلس
التعليم
العالي

הסועצה
להשכלה
גבוהה

COUNCIL FOR HIGHER EDUCATION

הועדה לתכנון ולתקצוב | Planning & Budgeting Committee

החלטות משיבת הוועדה לתכנון ולתקצוב מס' 21 (970)
שהתקיימה בירושלים ביום כ"ב אלול תשע"א, 21.9.2011
נוסח ההחלטות אושרו בדיון שהתקיים ב- 26.10.11

נכחו:

חברי ות"ת:

גב' יעל אנדורן
פרופ' משה מנדלבאום
מר שמואל סלאבין
פרופ' פייסל עזאיזה – מ"מ יו"ר ות"ת
פרופ' מלכה רפפורט-חובב

נעדרו:

פרופ' מנואל טרכטנברג - יו"ר ות"ת
פרופ' שמעון ינקלביץ

מינהל ות"ת:

מר משה ויגדור - מנכ"ל

מר יצחק בלומנטל - סמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש
גב' ריקי מנדלצווייג – סמנכ"ל לעניינים אקדמיים ומזכיר מל"ג
מר גדי פרנק - סמנכ"ל לתקצוב
מר שרון אחדות - ממונה תחום דוברות והסברה
מר מרק אסרף - ממונה בכיר בתחום אוניברסיטאות
עו"ד יעל טור-כספא - היועצת המשפטית
גב' סיגל מורדוך - ממונה תחום מכללות כלליות
ד"ר ליאת מעוז - מנהלת פרויקטים מיוחדים ומרכזי מצוינות
גב' יעל סימן-טוב-כהן - ממונה תחום תקצוב תשתיות פיסיות ומחקריות
גב' חוה קליין - ממונה בכירה - תחום תכנון ומידע
גב' נועה נוף-שטיינר - יועצת ליו"ר ות"ת
גב' נעה בינשטיין - מרכזת בתחום תשתיות פיסיות ומחקריות
גב' נעה טל - מרכזת בתחום פרויקטים מיוחדים
מר יניב כהן-שבתאי - מרכז בתחום תקצוב אוניברסיטאות
גב' יעל עטיה - רושמת פרוטוקולים
גב' תמר קרביץ - מרכזת בכירה בתחום מכללות כלליות

* * *

נבצר מיו"ר ות"ת להשתתף בישיבה, ובהעדרו מילא פרופ' פייסל עזאיזה את מקומו.

* * *

מ"מ יו"ר ות"ת פתח את הישיבה ואיחל שנה טובה, שנת בריאות, לכולם.

אנשי-ג"ש

סדר היום:

1. מידע:

- 1.1 הסכמי הסגל האקדמי
- 1.2 מרכזי מצויינות – הגל הבא
- 1.3 המכון הבינאוניברסיטאי למדעי הים באילת
- 1.4 הקמת חברת מסחור ידע במכללות – מסמך 3120 לידיעה בלבד
2. אישור החלטות ות"ת מס' 20 (969) מה- 17.08.11 – מסמך 3113.
3. בקשת אוניברסיטת בן-גוריון לפתוח תוכנית לימודים לתואר שני בהוראת המדעים והטכנולוגיה, בקמפוס אילת – מסמך מס' 3114.
4. הנגשת ההשכלה הגבוהה למגזר הערבי – מסמך מס' 3115.
5. התכנית למעורבות סטודנטים ואקדמיה בקהילה – מסמך מס' 3116.
6. רכישת מבנים - המכללה האקדמית גליל מערבי - מסמך מס' 3119.
7. קידום הפעילות המחקרית והאקדמית במסגרת "התוכנית הלאומית לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה" (תחליפי נפט) – מסמך 3117.
8. תכנית ההשלמה בתואר ראשון בסיעוד לאחיות מוסמכות – מסמך מס' 3118.

****

1. מידע

1.1 הסכמי הסגל האקדמי

המנכ"ל דיווח שהמו"מ על ההסכם עם הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות הסתיים והוא עומד להיחתם ביום א' הקרוב.

זוהי הפעם הראשונה בה נחתם הסכם מראש לארבע שנים וכן שההסכם נותן מסגרת טובה ומבוסס על "הסכם עיני". בהתאם להסכם יתקבלו לאחר שנתיים תוספות דיפרנציאליות.

עוד הובהר שלגבי האוניברסיטאות קיים מנגנון שיפוי, שהוא מעט מעל 80%. מדובר בתוספת שנתית של 2.9% המסתכמת במיליונים בודדים. במשך שלוש השנים הראשונות של ההסכם, תישאר התוספת בשיעור של 2.9% על בסיס השכר הטבלאי הנוכחי כיום, ובשנה הרביעית יינתנו ה-2.9% על השכר הטבלאי שיהיה באותו המועד.

המו"מ עם הסגל הזוטר מתקיים בנפרד וכי הוא נוגע גם למכללות, בהן קיים מספר גדול של מורים-מן-החוץ. קיימת שונות גדולה בין האוניברסיטאות לעניין הטיפול בסגל הזוטר, וכל אחת מהן צריכה להגיע להסכם נפרד עם הסגל שלה, לאחריו יגובש הסכם כללי.

המנכ"ל הבהיר שהמצב היום נובע מתקופה של מצוקות במערכת, בה חלה התמסדות סטאטוס המורים-מן-החוץ אשר עבודתם במוסד הפכה לעבודתם העיקרית (במקום המצב המקורי, בו היו המורים-מן-החוץ מומחים אשר באו ללמד קורס אחד). נכון להיום הכריז הסגל הזוטר על סכסוך עבודה.

מ"מ יו"ר ות"ת בירך על החתימה ביום א'.

מרכזי מצוינות - הגל הבא

1.2

מנהלת פרויקטים מיוחדים ומרכזי מצוינות ציינה כי בחודש יולי נמסר דיווח על ארבעת הזוכים הראשונים, והם מתחילים לפעול בראשית חודש אוקטובר.

כעת מתחיל שלב ב' של המרכזים: בוועדת ההיגוי התקיימו דיונים נרחבים והוחלט על מספר שינויים והתאמות כלהלן: ראשית נבחרו 18 נושאים (8 במדעי הרוח והחברה ו-10 במדעי החיים והרפואה ובמדעים המדויקים והנדסה) ו-10 מרכזים עומדים לקום על בסיס ההצעות שיתקבלו ב-18 התחומים, כולל מרכזים במדעי הרוח והחברה. בנוסף, הוחלט על הגברת התחרות באמצעות מעבר מביסוס מוסדי לביסוס חוקרים, כך שכל קבוצה של חוקרים יכולה להגיש בקשה, מבלי להתחשב בשיוך המוסדי של החוקרים. כמו-כן, הוחלט לצמצם את מספר החוקרים ל-8-10 חוקרים ותיקים בנושאים העיוניים או ל-10-12 בנושאים הניסויים, זאת בנוסף לחוקרים החדשים שיגויסו.

מנהלת פרויקטים מיוחדים ומרכזי מצוינות הודיעה כי בשבוע שעבר פורסם הקול הקורא לסבב השני של המרכזים ובו נקבע שיש להגיש הצעות מקדמיות עד לתאריך 1.12.11, והצעות מלאות עד לתאריך 1.3.12.

המנכ"ל ציין שהנושא מתקדם בצורה יפה ומייצר תכונה ושיתופי פעולה, וגם מביא חוקרים מחו"ל.

המכון הבין-אוניברסיטאי למדעי הים באילת

1.3

מנהלת פרויקטים מיוחדים ומרכזי מצוינות ציינה כי באחת הישיבות הקודמות הוצגה הצעה למודל חדש כללי לתאגוד ותקצוב המתאים למכון הבין-אוניברסיטאי. בישיבה שהתקיימה עם נציגי האוניברסיטה העברית, הוצג המודל שהוצג בפני חברי ות"ת אך הוא לא התקבל, מכיוון שנציגי האוניברסיטה עומדים על כך שהניהול יישאר בידיה. לפיכך הוצע לאוניברסיטה מודל חלופי, שאיננו כולל חובה לשינוי המבנה התאגידי של המכון ולפיו יתוקצבו תשתיות מחקר חיוניות בלבד. אנו מתקדמים לקראת הסכמה על כך עם האוניברסיטה העברית ולאחר מכן תובא ההצעה למודל התקצוב לדין בות"ת.

הקמת חברות למסחור ידע למכללות

1.4

המנכ"ל עדכן בפרטי התקדמות המיזם, לפיו יקודם הרעיון להתקשרות עם חברה מרכזית למסחור פטנטים של כלל המכללות: לשם גיבוש ההצעה נשכרו שירותיו של יועץ (לפי המלצת אגף התקציבים במשרד האוצר). אשר יערוך ניתוח כלכלי-עסקי על שיתוף עם חברות עסקיות.

המנכ"ל פירט דוגמאות של חידושים ופטנטים שנעשו במכללות, ובעיקר בשנקר, בצלאל, אורט בראודה ואריאל, והדגיש כי מטרת המיזם היא להקים מנגנון שיוכל לנצל את הידע הנצבר.

חבר ות"ת ביקש לראות את הסקר על הפוטנציאל העסקי בהקמת חברה למסחור ידע במכללות.

1.5 החלטת ממשלה בדבר תקציב בית הספר לרפואה בצפת

הסמנכ"ל לתקצוב הודיע שהממשלה קיבלה החלטה בנושא תוספת תקציב לבית הספר לרפואה החדש בצפת, (מעבר לסכום של 30 מיליון ₪ שכבר אושר), שתועבר לאוניברסיטת בר-אילן. התוספת היא של עוד 20 מיליון ₪ שיתקבלו ממשרדים שונים ויועברו לאוניברסיטה דרך המשרד לפיתוח הנגב והגליל (ולא דרך ות"ת), באישור ות"ת.

1.6 האגודה הישראלית לקרנות מחקר וחינוך (קרן פורד):

הסמנכ"ל לתקצוב הבהיר שהקרן, שהופעלה ע"י קרן פורד העולמית, עוסקת בתחומי מדעי החברה והרוח והיא בין הקרנות התחרותיות של ות"ת. הסכם שנחתם בינה ובין האוצר אמור להתבטל בסוף השנה, אך על מנת שהפעילות תימשך משרד האוצר מוכן לבוא לקראתנו והציע להעביר סך של 1.5 מיליון דולר כפקדון, ואילו ות"ת תעביר את ההפרש בסך של 200,000 ₪ לקרן. בטווח זמן לא ארוך, תעבור הקרן להיות תחת הקרן הלאומית למדע ושם תוכל להמשיך לפעול באותם התחומים. הצעה מגובשת בנושא תוגש לות"ת באחת הישיבות הקרובות.

1.7 תוכנית לרופאים-חוקרים ברפואה הקלינית

הסמנכ"ל לתקצוב ציין שמדובר בתוכנית של הקרן הלאומית למדע הכוללת גם שותף שלישי, ועומדת על 2 מיליון דולר. יש צורך בהשתתפות של ות"ת כדי לאפשר את המשך פעילות הקרן אך עדין מתקיימים דיונים בחלוקת הכסף בין משרד האוצר וות"ת. יערך דיון בנושא.

2. אישור החלטות ות"ת מישיבתה מס' 20 (969) מיום 17.8.11*

חברת ות"ת גב' יעל אנדרון מסרה שהיא וחבר ות"ת מר שמואל סלאבין, שנעדרו מהישיבה, קיבלו דיווח על הדיון, ומצטרפים להחלטה.

נוסח ההחלטות אושרו – תוצאות הצבעה 4 בעד – פה אחד.

* (חבר ות"ת מר שמואל סלאבין טרם הצטרף לישיבה בעת ההצבעה על אישור ההחלטות)

3. בקשת אוניברסיטת בן-גוריון לפתוח תוכנית לימודים לתואר שני בהוראת המדעים והטכנולוגיה בקמפוס אילת – מסמך מס' 3114

תשע"א/100 – החלטה:

ות"ת מעבירה למל"ג וממליצה לה להחריג את התכנית לתואר שני בהוראת המדעים והטכנולוגיה מההחלטה של ות"ת בעניין הסטאטוס קוו, ללא תוספת תקציב לאוניברסיטה וזאת למשך מחזור לימודים אחד בלבד. התכנית תהיה זהה לתכנית המקבילה באוניברסיטה. קבלת ההחלטה בעניין מחזורים נספים תתקבל ביחד עם החלטה מתאימה שתתקבל במסגרת דיון שיערך בעניין קמפוס אילת של אוניברסיטת בן גוריון בכללותו.

תוצאות ההצבעה:
4 בעד – פה אחד

4. הנגשת ההשכלה הגבוהה למגזר הערבי - מסמך מס' 3115

תשע"א/101 – החלטה:

1. ות"ת מכירה בחשיבות מימון פלטפורמה מקצועית אשר תהיה אמונה על העברת מידע באופן אובייקטיבי ומקצועי ברמה ארצית ותוכל להרחיב את המודעות להשכלה גבוהה, תגביר את האוריינטציה ללימודים גבוהים בחברה, בבתי הספר ובקרב התלמידים ותשמש למעשה כמקור העיקרי להגדלת כמות הסטודנטים הערבים במערכת ההשכלה הגבוהה בארץ.

2. בשל הידע המקצועי וניסיון ההפעלה שנצבר ע"י הג'וינט, במסגרת הפעלת תכנית "הישגים", יתרוונות לגודל, האפשרות להפעלה מיידי, וההשתתפות התקציבית של הג'וינט, ות"ת מחליטה להרחיב את פעילותה לנגישות להשכלה גבוהה גם בקרב יישובים ערביים במסגרת תכנית "הישגים" תחת השינויים הנדרשים, באמצעות הג'וינט, לתקופה של שנה, זאת בהתאם לעקרונות הבאים:

- הצוות המקצועי יסייע לוועדת ההיגוי של ות"ת להרחבת הנגישות להשכלה גבוהה במגזר הערבי בגיבוש תנאי סף וקריטריונים לביצוע ההחלטה, באישורה של ועדת המכרזים, לרבות לעניין קביעת היישובים שיכללו בתכנית ויישמו אותם בהדרגה, כך שבשנת תשע"ב תינתן האפשרות ל-10 יישובים נוספים להיכלל בתכנית.
- בהינתן המשך ההתקשרות עם ארגון הג'וינט לביצוע התכנית, להגדיל את תקציב הישגים לתשע"ב ביחס לתשע"א בסכומים הבאים (במחירי תשע"א): סך 1,800 אלש"ח עבור פעילות שנה"ל תשע"ב, בכפוף להשתתפות הג'וינט ב-600 אלש"ח בשנה"ל תשע"ב.
- במהלך שנה"ל תשע"ב יפורסם מכרז להמשך פעילות הפלטפורמה, ועדת ההיגוי להרחבת הנגישות של האוכלוסיה הערבית להשכלה הגבוהה תמליץ על קריטריונים לפעילות ולהגדרות הגופים אשר ישתתפו במכרז ואלה יאושרו על ידי ועדת המכרזים של ותת.

תוצאות ההצבעה:
5 בעד – פה אחד

¹חבר ות"ת (מר שמואל סלאבין) טרם הצטרף לשיבה בעת התצבעה.

5. התוכנית למעורבות סטודנטים ואקדמיה בקהילה - מסמך מס' 3116

תשע"א/102 – החלטה:

בהמשך להחלטתה משנה"ל תשע"א, ות"ת מאשרת את מודל הפעילות והתקצוב של מעורבות סטודנטים ואקדמיה בקהילה. עיקר התקציב ייועד להשתתפות בפרויקטים חברתיים מובילים (פרויקטי דגל) במוסדות להשכלה גבוהה ושל קורסים משלבי עשייה כמפורט להלן:

- 4.5 מלש"ח לטובת פרויקטים חברתיים
- 2.7 מלש"ח לטובת קורסים חברתיים
- סטודנטים ומוסדות מצטיינים – 200 אלש"ח, 50 אלש"ח לכל מוסד, 10 אלש"ח לכל סטודנט
- חוקר/מחקר מצטיין – 50 אלש"ח.

תוצאות ההצבעה:

5 בעד – פה אחד

6. רכישת מבנים - המכללה האקדמית גליל מערבי - מסמך מס' 3119

תשע"א/103 – החלטה:

ות"ת מאשרת עקרונית את בקשת המכללה האקדמית גליל מערבי להקצות לה סכום של עד 2,500 אש"ח מתוך תקציב הפיתוח המיועד לה בתכנית הרב שנתית הנוכחית וזאת עבור הסדרת זכויותיה בקרקע ורכישת מבנים (בית שבדיה, מבנה אומנויות, המרכז ללימודי הסביבה) אשר בבעלות הסוכנות, בכפוף לעמידה בתנאים הבאים:

א. המכללה האקדמית תמציא הסכמים המבטיחים את זכויותיה בקרקע, לרבות הוראת שיפוי מתאימה מול הסוכנות היהודית, המבטיחה כי אם תחדל המכללה להשתמש בקרקע, מכל סיבה שהיא, יוחזרו לה ההשקעות (בערך כלכלי שיורי) או אם תחדל לפעול, יועברו ההשקעות למוסד להשכלה גבוהה מתוקצב אחר, על פי החלטת ות"ת.

ב. גובה השתתפות ות"ת תקבע בהתאם לתוצאות נוסחת השתתפות ות"ת ברכישת מבנים, אשר תיגזר מנתוני השמאות ופירוט שטחי המבנים, העתידים להיות מוגשים לות"ת ע"י המכללה בימים הקרובים, ובכל מקרה לא תעלה על 2,500 אש"ח. הסכום הסופי יובא לאשור ות"ת לאחר קבלת הנתונים הנדרשים כאמור ובהתאם לקריטריונים אותם אשרה ות"ת ביום 23.03.2011.

ג. ייחתם הסכם פשרה לסיום ההליך המשפטי בתיק הפירוק (פש"ר 350/07 ובש"א 15868/08) אשר יקבל את אישור בית המשפט. ות"ת שבה ומדגישה כי היא איננה ולא צריכה להיות צד להליך המשפטי ולהסכם הפשרה.

ד. למען הסר ספק יובהר, כי החלטה זו ייחודית בכך שהסוכנות העבירה למכללה האקדמית את זכויות השימוש במבנים עוד בשנת 2007, ואולם בהתחשב בנסיבות המקרה, השתתפות ות"ת כאמור נועדה לאפשר למכללה האקדמית להסדיר באופן מלא וסופי את רכישת זכויותיה במבנים היום.

תוצאות ההצבעה:

5 בעד – פה אחד

7. קידום הפעילות המחקרית והאקדמית במסגרת "התוכנית הלאומית לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה (תחליפי נפט) - מסמך מס' 3117

תשע"א/א-104 – החלטה:

ות"ת מחליטה לאשר את מתווה התכנית לקידום הפעילות המחקרית והאקדמית בתחום שבנדון על שלושת רכיביה, ואת המתווה התקציבי העקרוני המוצע לתכנית. ות"ת מסמיכה את יו"ר ות"ת לאשר את הקול הקורא להקמת מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה ולאשר את פרטי התכנית למענקי מחקר יעודיים במסגרת הקרן הלאומית למדע.
(למתווה התכנית המאושר נא ראה נספח א' המהווה חלק מההחלטה זו)

תוצאות ההצבעה:
5 בעד – פה אחד

8. תוכניות ההשלמה בתואר ראשון בסיעוד לאחיות מוסמכות - מסמך מס' 3118

תשע"א/א-105 – החלטה:

ות"ת דנה בהמלצות הוועדה המקצועית בראשותו פרופ' דן בנור לבחינה מחודשת של הצורך בהמשך קיומן של תוכניות ההשלמה בסיעוד המיועדות לאחיות מוסמכות והיא מחליטה להמליץ למל"ג כדלקמן:

א. להודות לוועדה בראשותו של פרופ' דן בנור על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה לה.

ב. לאפשר את המשך קיומן במוסדות להשכלה גבוהה של תוכניות ההשלמה לתואר בוגר בסיעוד לאחיות מוסמכות עפ"י "מתווה בנור" (60 נ"ד) **עד לתום סמסטר א' של שנת הלימודים תשע"ז, ינואר 2017**, בלבד, לאור הנימוקים שלהלן:

1. תוכניות ההשלמה לתואר ראשון בסיעוד לאחיות מוסמכות נועדו לתת מענה קונקרטי (עידוד אקדמיזציה), תחום בזמן, לדור מסוים של אחיות מוסמכות, שלמד בעבר בבתי ספר תלת שנתיים לא-אקדמיים. הן לא נועדו להתקיים לתקופה בלתי מוגבלת בזמן.

2. ככלל, מל"ג מחייבת הפעלת פיקוח אקדמי ישיר על תכניו האקדמיים של כל תואר אקדמי בו היא מכירה. תוכניות ההשלמה לתואר בוגר בסיעוד מהוות חריג מהכלל: היקף הלימודים בהן מצומצם מאוד (60 נ"ד בלבד) וחלק מתכניהן אינו נמצא בפיקוח ישיר של מל"ג.

ג. החל **מסוף סמסטר א' של שנה"ל תשע"ז, ינואר 2017**, לא יתאפשר עוד קיומן של תוכניות השלמה בסיעוד במוסדות להשכלה גבוהה ככלל, וות"ת לא תתמוך יותר במימון תוכניות השלמה אלה. משמעות הדבר היא שהמחזור האחרון שיוכל להתחיל בלימודים אלה כמחזור חדש יהיה המחזור שיחל את לימודיו בתחילת שנת הלימודים תשע"ה, אוקטובר 2015.

ד. ברקע הדברים חשוב לציין כי בעיית המחסור באחיות מטופלת באמצעות הגדלה מיוחדת של המכסות לתואר ראשון בסיעוד ב- 385 סטודנטים לשנים תשע"א-תשע"ג, וזאת מעבר למכסות הסטודנטים לתואר ראשון בסיעוד, עליהם החליטה ות"ת במסגרת תוכנית החומש תשע"א- תשע"ו ובתיאום עם משרדי הבריאות והאוצר. עם זאת, תוכניות ההשלמה לתואר ראשון בסיעוד אינן מהוות פתרון ראוי ומתאים לעניין זה. ניתן לשקול פתרונות נוספים להתמודדות עם המחסור באחיות באמצעים אחרים אותם יש לבחון בשיתוף עם משרד הבריאות.

ה. נוכח האמור, **החל מסוף אוקטובר 2011**, לא תתאפשר עוד הגשה של בקשות חדשות לפתיחת תוכניות השלמה לתואר ראשון בסיעוד במוסדות להשכלה גבוהה שאין להם תוכניות לתואר ראשון בסיעוד.

תוצאות ההצבעה²:
4 בעד – פה אחד

רשמה: נועה נוף שטיינר

אסתר קליין

²חברת ותת – הגבי יעל אנדורן לא נכחה בעת ההצבעה.

נוסח
מאושר
21.9.2011

مجلس
التعليم
العالي

הסועצה
להשכלה
גבוהה

COUNCIL FOR HIGHER EDUCATION

הוועדה לתכנון ולתקצוב | Planning & Budgeting Committee

החלטות תת הוועדה של ות"ת מס' 11 (19) שהתקיימה בירושלים
ביום כ"ב באלול תשע"א, 21.9.2011

נכחו:

חברי הוועדה:

פרופ' פייסל עזאיזה - יו"ר

פרופ' משה מנדלבאום

מר שמואל סלאבין

מינהל ות"ת:

גב' ריקי מנדלצווייג – סמנכ"ל לענינים אקדמיים ומזכיר מל"ג

גב' דנה אהרן - ממונה תחום שכר ותנאי העסקה

גב' חנה גור - ממונה תחום תקצוב מכללות

עו"ד יעל טור-כספא - יועצת משפטית

גב' סיגל מורדוך - ממונה תחום מכללות כלליות

גב' יעל עטיה - רושמת פרוטוקולים

גב' תמר קרביץ - מרכזת בכירה בתחום מכללות כלליות

*****

בנושא:

אישור פרסום והרשמת סטודנטים לתכנית הלימודים לתואר שני (M.Des.) עם ובלי תזה

בעיצוב אופנה, טקסטיל, תכשיטים ואביזרים של שנקר – בי"ס גבוה להנדסה, עיצוב ואמנות

– מסמך 3112

תשע"א/106 – החלטה:

ות"ת ממחליטה לדון בבקשה במסגרת הדיון בתכנית הבראה כוללת של המוסד במליאת ות"ת.

תכנית לימודים זו, ותכניות עתידיות, תידונה במסגרת תכנית הבראה הכוללת של המוסד.

תכנית הבראה ופירוט הפעולות שעל המוסד לבצע יגובשו במשותף על-ידי המוסד ועל-ידי רו"ח

שנשלח מטעמנו לצורך כך, ויאושרו על-ידי מליאת ות"ת.

רשמה: תמר קרביץ

נוסח
מאושר
מס' 107-2011

مجلس
التعليم
العالي

המועצה
להשכלה
גבוהה

COUNCIL FOR HIGHER EDUCATION

הוועדה לתכנון ותקצוב | Planning & Budgeting Committee

נספח א:

תכנית ות"ת לקידום הפעילות המחקרית והאקדמית לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה, במסגרת התכנית הלאומית

הצעת החלטה:

ות"ת מחליטה לאשר את מתווה התכנית לקידום הפעילות המחקרית והאקדמית בתחום על שלושת רכיביה, ואת המתווה התקציבי העקרוני המוצע לתכנית. ות"ת מסמיכה את יו"ר ות"ת לאשר את הקול הקורא להקמת מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה ולאשר את פרטי תכנית מענקי מחקר ייעודיים במסגרת הקרן הלאומית למדע.

רקע:

1. ביום 7.2.2010 הכריזה ממשלת ישראל (החלטה 1354, מצ"ב) כי מחקר ופיתוח של טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה מהווים משימה לאומית המחייבת רתימת משאבים לאומיים. זאת מתוך ההבנה כי התלות הטכנולוגית בנפט היא בעלת השלכות סביבתיות חמורות, פוגעת באופן ישיר ביציבות המחירים ובצמיחה הכלכלית בעולם, ומערערת את היציבות הגיאופוליטית באזורים נרחבים בו.
2. בהמשך, ביום 30.1.2011 אימצה הממשלה תכנית לאומית (החלטה 2790, מצ"ב) שגובשה במשרד ראש הממשלה, לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה ולחיזוק תעשיות עתירות ידע בתחום. לתכנית הוצבו שני יעדים מרכזיים:
  - א. קידום התחום על-ידי טכנולוגיות ותעשיות ישראליות
  - ב. יצירת מוקד ידע בישראל, שיתבטא בגידול משמעותי של מספרi. חברות הזנק ופרויקטי מחקר ופיתוח תעשייתיים וחברות ישראליות גלובליות הפעילים בישראל בתחום תחליפי הנפט
  - ii. קבוצות מחקר מדעי ואקדמי הפעילות בישראל בתחום תחליפי הנפט
3. על-פי החלטת הממשלה, סך עלות ביצוע התכנית בשנים 2011 – 2020 עומד על 1,500 מלש"ח, כאשר המקורות התקציביים יועמדו על-ידי משרד האוצר, משרד התמ"ת, ות"ת, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד להגנת הסביבה, משרד המדע והטכנולוגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומשרד החוץ.
4. בהחלטת הממשלה, פונה הממשלה אל המל"ג והות"ת בבקשה להפעיל תכנית ייעודית לקידום הפעילות המחקרית והאקדמית לאור המטרות והיעדים של התכנית בתקציב הבא:
  - i. בשנת 2011 סכום של 5 מלש"ח,
  - ii. בשנת 2012 סכום של 16.5 מלש"ח
  - iii. בכל אחת מהשנים 2013 עד 2015 סכום של עד 19 מלש"ח בשנה.

מס' 5 - ע"מ

5. מקור התקציב:

- א. הממשלה פונה לות"ת בבקשה להקצות לתכנית:
- i. בשנת 2011 סכום של 3 מלש"ח
  - ii. בשנת 2012 סכום של 10.5 מלש"ח
  - iii. בכל אחת מהשנים 2013-2015 סכום של 12 מלש"ח בשנה
- ב. במקביל משרד האוצר יקצה לות"ת כתוספת לתקציב:
- i. בשנת 2011 סכום של 2 מלש"ח
  - ii. בשנת 2012 סכום של 6 מלש"ח
  - iii. בכל אחת מהשנים 2013-2015 סכום של 7 מלש"ח בשנה

בהמשך ולאור בחינת תוצרי התוכנית מוצע בהחלטת הממשלה לבחון את הארכתה במתווה תקציבי דומה למשך 5 שנים נוספות עד לשנת 2020.

להלן סיכום המקורות התקציביים למטרה זו לחמש השנים הראשונות על-פי ההחלטה (במיליוני ש"ח):

שנה	סה"כ	מקור - ות"ת	מקור - משרד האוצר
2011	5	3	2
2012	16.5	10.5	6
2013	19	12	7
2014	19	12	7
2015	19	12	7

התכנית המגובשת:

6. תחום המחקר העוסק בפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה הינו תחום מתפתח בארץ, הנמצא עדיין בשלב עוברי. לפיכך יש לשים דגש בפיתוח התכנית על גיוס חוקרים חדשים בתחום, על עידוד של פיתוח מחקר בתחומים משיקים לכיוון תחום זה, על שיפור ושדרוג תשתיות המחקר בארץ בתחום, על עידוד שיתופי פעולה מחקריים בתחום בין המוסדות להשכלה גבוהה ומכוני מחקר ועל עידוד שיתופי פעולה בין האקדמיה לתעשייה בארץ, על מנת ליצור ערוצי יישום מהירים, לבסס יכולות העברת ידע ולהכשיר כוח אדם איכותי לתעשייה. כמו כן על התכנית להיות מדורגת בזמן, כך שהמשאבים ילכו ויגדלו עם התפתחות המחקר בתחום בארץ.

7. בטווח הקצר והבינוני ניתן להצביע על שלושה תחומי מחקר משולבים העשויים ליצור מענה להחלפת הנפט בתחבורה: דלק ממקורות ביולוגיים, דלק סינתטי, ושימוש באנרגיה חשמלית להנעת כלי רכב. בעוד שמחקר הדלק ממקורות ביולוגיים והדלקים החשמליים נראים בשלים להקמת מרכזי מחקר, נראה שתכנית המתמקדת בתחום הדלקים הסינתטיים דורשת הערכות והערכה נוספים.

8. בהתייעצות עם משרד ראש הממשלה, מוצעים שלושה רכיבים מרכזיים לתכנית ות"ת לקידום מחקר מדעי ואקדמי בתחום:

- א. מרכז מצוינות בתחום "מקורות לאנרגיות מתחדשות, חלופיות ובנות-קיימא"
  - ב. מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה
  - ג. מענקי מחקר ייעודיים במסגרת הקרן הלאומית למדע
9. להלן פירוט לגבי תכני ותקציבי כל אחד מהרכיבים הנ"ל:

א. מרכז מצוינות בתחום "מקורות לאנרגיות מתחדשות, חלופיות ובנות-קיימא"
 מרכז המצוינות הינו אחד מארבעת מרכזי המצוינות שיתחילו פעולתם באוקטובר 2011. המרכז יפעל לתקופה של לפחות 5 שנים.

לאחר קול קורא להקמת המרכז שפורסם על ידי ועדת ההיגוי לתכנית מרכזי המצוינות (CORE) ביולי 2010, ותהליך שיפוט מקצועי שנוהל על-ידי הקרן הלאומית למדע והתבצע על-ידי ועדת שיפוט בין-לאומית בראשות ד"ר אלן סטצ'ל, חוקרת מובילה באוניברסיטת אילינוי ומנהלת המחלקה לטכנולוגיות אנרגיה מתפתחות במעבדות הלאומיות סאנדיה, נבחרה להקמת המרכז קבוצה בראשות פרופ' גדעון גרדר מהטכניון. המרכז יעסוק בחקר דלקים סולאריים ובתוך כך דלקים ביולוגיים וחברים בו 27 חוקרים מובילים מהטכניון, ממכון ויצמן למדע ומאוניברסיטת בן-גוריון. כבר בשנתו הראשונה יקלוט המרכז לפחות שלושה חוקרים מעולים חדשים נוספים השבים מהרווארד, מאוניברסיטת מישיגן ומאוניברסיטת שטרסבורג.

המרכז יתחיל לפעול באוקטובר 2011 (תשע"ב) התקציב הכולל למרכז הינו 60 מיליון ₪ לתקופה של 5 שנים, מתוכו שליש (20 מיליון ₪) יהיו במימון המוסדות השותפים במרכז, שליש (20 מיליון ₪) במימון ות"ת ושליש (20 מיליון ₪) במימון מנהלת התוכנית לתחליפי נפט במשרד ראש הממשלה כשותף אסטרטגי. תקציב ות"ת יתפרש על-פני שנות פעולת המרכז, כך שבשנה ראשונה יינתנו כ-5 מלש"ח, בשנתיים לאחר מכן 4 מלש"ח כל שנה ובשאר השנים, 7 מלש"ח הנותרים. התקציב למרכז אשר יבוא מות"ת ייחשב כחלק מהקצאת ות"ת לטובת התכנית לתחליפי נפט לפחות למשך שלוש שנות הפעילות הראשונות תשע"ב-תשע"ד, ויעמוד לבחינה מחודשת לאחר מכן.

ב. מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה

על מנת לקדם את המחקר גם בתחום הדלק החשמלי מוצע כי ות"ת יחד עם משרד ראש הממשלה והקרן הלאומית למדע יצאו בקול קורא להקמת מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה, אשר יתמקד בתחום הדלקים החשמליים. החוקרים אשר יפעלו במרכז המחקר יבואו מקרב אנשי הסגל והמחקר במוסדות להשכלה גבוהה ובמכוני מחקר, אשר אליהם יצטרפו במהלך שלוש שנות הפעילות הראשונות של המרכז חוקרים מצטיינים חדשים שיצטרפו לאחד המוסדות. חוקרים חדשים שיצטרפו למוסדות להשכלה גבוהה ימונו בהם לסגל אקדמי בתקנים הרגילים במסלול קביעות. הקול הקורא שיגובש יבא לאישור יו"ר ות"ת.

התקציב הכולל המוצע למרכז הינו 45 מיליון ₪ לתקופה של 5 שנים, מתוכו שליש (15 מיליון ₪) יהיו במימון המוסדות השותפים במרכז, שליש (15 מיליון ₪) במימון ות"ת ושליש (15 מיליון ₪) במימון מנהלת התוכנית לתחליפי נפט במשרד ראש הממשלה כשותף אסטרטגי. תקציב ות"ת יתפרש על-פני שנות פעולת המרכז, כך שבכל שנה בשנים תשע"ב-תשע"ו יינתנו 3 מלש"ח.

ג. מענקי מחקר ייעודיים במסגרת הקרן הלאומית למדע

במטרה לתמוך ולהגדיל את קהילת החוקרים בתחום הרחב של תחליפי נפט לתחבורה, מוצע כי הקרן הלאומית למדע תפתח מסלול ייעודי תחרותי אשר יתמקד במענקי מחקר אישיים מוגדלים לחוקרים מצטיינים בתחום. התכנית המפורטת תובא לאישור יו"ר ות"ת.

התקציב המוצע לתכנית זו הוא 2 מליון ₪ בתשע"ב (להתנעת המהלך), 6 מליון ₪ בתשע"ג, 9 מליון ₪ בתשע"ד, 13 מליון ₪ בתשע"ה ו-16 מליון ₪ בתשע"ו. במהלך תקופה זו ולאור הצלחת התכנית, יוחלט על המשך התקצוב לשנים 2016-2020.

ד. על-מנת לאפשר הפעלת רכיבים נוספים בתכנית לפי צרכים שיעלו בעתיד, תשריין ות"ת סכום נוסף של 2 מלש"ח לשנה בשנים תשע"ג-תשע"ו.

להלן סיכום ההערכה לחלוקת התקציב לשימושים השונים לשנים תשע"ב-תשע"ו (מלש"ח):

שנה	סה"כ	1. מרכז מצוינות	2. מרכז מחקר	3. מענקי מחקר ISF	אחר (עתידי)
תשע"ב ('11-'12)	10 (5 + 5=)	5	3	2	0
תשע"ג ('12-'13)	14 (2.5 + 11.5=)	4	3	6	2
תשע"ד ('13-'14)	18 (1.5 + 16.5=)	4	3	9	2
תשע"ה ('14-'15)	22 (4.5 + 17.5=)	*4	3	13	2
תשע"ו ('15-'16)	24 (9.5 + 14.5=)	*3	3	16	2

חלוקת התקציב במעבר משנים קלנדריות לשנים אקדמיות נעשתה בהתחשב בשימושים הצפויים, הצבע בו מסומנים סכומי התקציב נועד לאפשר מעקב וקשר בין טבלת המקורות בעמוד השני של המסמך לבין טבלת השימושים המופיעה כאן.

* במידה שבתשע"ה / תשע"ו יתברר כי יש מקום וצורך לתמוך במענקי מחקר של ה-ISF בתחום או בשימושים אחרים, מעבר לסכום שהוקצה להם, תשקול ות"ת הוספת מקורות מימון חיצוניים לתמיכה במרכז המצוינות.

ות"ת מתבקשת לאשר את התכנית ואת המתווה התקציבי העקרוני המוצעים, מובהר כי מידי שנה יובא תקציב התוכנית לשנה העוקבת לאישור ות"ת במסגרת אישור התקציב השנתי. עבור שנת תשע"ב שוריינו בתקציב שאישרה ות"ת סעיפים בהיקף המתאים לכיסוי רכיבי מרכז המצוינות ומרכז המחקר שנכללים בתוכנית לשנה זו, הקצאת תקציב לרכיב מענקי המחקר תובא במסגרת עדכון תקציב תשע"ב במהלך השנה, ולאחר בחינת מתכונת התוכנית שתוצע על ידי הקרן הלאומית למדע. כמו כן מוצע להסמיק את יו"ר ות"ת לאישור הקול הקורא להקמת מרכז מחקר בתחום תחליפי נפט לתחבורה ולאישור פרטי תכנית מענקי מחקר ייעודיים במסגרת הקרן הלאומית למדע.